

La família Sunyer, una nissaga de mercaders de la baixa edat mitjana (1375-1505)

JOSEP ESTELRICH I COSTA

El dia 4 de desembre de 1505, festa de la gloriosa santa Bàrbara, entrà en el monestir de Santa Elisabet i rebé l'hàbit de sant Jeroni *l'honesta donzella* Maria Sunyera, última tanyada d'una vella família de mercaders de la Ciutat de Mallorca. Dos dies abans havia testat en poder del notari Miquel Llitrà, fent hereu dels béns que li restaven del patrimoni familiar, el monestir jerònim erigit vint anys abans, el 28 d'agost de 1485, a l'extrem oriental del barri de sa Calatrava, vora l'església de Santa Fe, ran de les històriques murades de la Ciutat.

S'emportà al monestir tot el cabal de la documentació familiar, que ingressà a l'incipient arxiu monàstic, on encara es troba avui en dia.¹ Aquests documents ens permeten resseguir part de la trajectòria de la família Sunyer, des de mitjan segle XIV fins l'any 1521 en què morí sor Maria Sunyera, amb la qual s'extingí una rama d'aquesta nissaga de mercaders medievals.

Berenguer Sunyer, *major*, fill i hereu de Berenguer, també mercader, i de Caterina, tengué quatre fills, Berenguer l'hereu, Guillem, Joan i Pericó, i una filla, Caterina. Era casat en segones núpcies amb Francesquina; el fill major nasqué del primer matrimoni, entre 1352 i 1356; no consta la filiació dels altres. La família vivia a la parròquia de Santa Creu molt prop de la llotja dels Placentins, que estava en el carrer avui dit de Sant Gaietà.² Posseïa, endemés, un celler a la parròquia de Sant Nicolau, molt prop de la llotja dels Genovesos, un hospici a la mateixa parròquia, darrera el fossar vell de l'església parroquial, i una vinya amb un casal i una torre, situada en el vinyet de la Ciutat, vora el camí de Puigpunyent, sota alou i directe domini de la dona na Olcra Abrina i la dona Guiomar. Tenia també un hospici a la plaça del Gall.³ Berenguer Sunyer *major* féu testament a 11 d'abril de 1375 i morí poc després, quan l'hereu Berenguer

¹ Testament de Berenguer Sunyer *major*, mercader (1375), AMSE (*Arxiu del Monestir de Santa Elisabet*), 1.16; inventari de Berenguer Sunyer *menor*, mercader (1376), AMSE, 1.17; testament de Francesc Llodrigo, mercader (1414), AMSE, 1.21; testament de Magdalena, esposa de Francesc Llodrigo (1424), AMSE, 1.23; testament d'Agnès, esposa de Joan Sunyer, mercader, fill de Berenguer *major* i germà de Berenguer *menor* (1424), AMSE, 1.24; testament de Tomasa, filla de Francesc Llodrigo i Magdalena, primera esposa de Nicolau Sunyer (1450), AMSE, 1.29; testament de Nicolau Sunyer, fill de Joan Sunyer i Agnès (6 oct.1463), AMSE, 1.32; inventari dels marmessors de Nicolau Sunyer (15 nov.1463), AMSE, P.S. 39.20; testament de Joana, donzella, tercera filla de Nicolau Sunyer (1474), AMSE, 1.33; testament d'Agnès, esposa de Bernat Berard, filla major de Nicolau Sunyer (1492), AMSE, 1.37; notícia de la mort de Caterina, esposa de Jaume Mercer, segona filla de Nicolau Sunyer (1503), AMSE, 1.42; *Capbreu de Nicolau Sunyer*, manuscrit de 82 folis (1492c.-1505) AMSE, 69.2.

² El carrer de la *Llotja dels Placentins* anava des de la plaçeta de Sant Feliu a la Font del Sepulcre. Més tard s'anomenà *carrer de Sant Feliu de Dalt*. Correspon als que avui són carrers de Sant Gaietà, de Can Aspre i de l'Aigua, dividits pel carrer Jaume III. ZAFORTEZA MUSOLES Diego. *La Ciudad de Mallorca*. IV, Palma 1989, 124.

³ La *plaçeta del Gall* comprenia l'espai de l'actual carrer de Sant Nicolau, del carrer Orfila al carrer Guixers (ZAFORTEZA MUSOLES. D.*La Ciudad...*, III, 350). Aquest hospici no consta a l'Inventari nº 1, fet per Berenguer Sunyer *menor*, perquè el seu pare l'havia llegat per lilegitima als fills Guillem i Joan (AMSE, 1.16).

menor es trobava a Venècia *per coses de mercaderia*. Els marmessors del difunt - la seva mare Caterina, els seus germans Pere i Francesc, i la seva segona esposa Francesquina - varen fer un primer inventari dels béns de l'heretat, els quals quedaren sota la custòdia de la padrina i de la germana de l'hereu. La dona Francesquina morí el 29 de juliol de 1395.⁴

Berenguer Sunyer *menor*, mercader com el seu pare i el seu avi, no pogué retornar a Mallorca fins passat més d'un any. El dia 7 de juny de 1376 rebé els béns de l'heretat i en féu inventari en poder del notari Pere de Tordera.⁵ D'aquest Berenguer Sunyer no n'hem trobat altra notícia a l'arxiu del monestir.

La branca genealògica que porta fins a la monja jerònima, segueix per Joan Sunyer, germà de Berenguer. Era mercader, com el seu germà i els avantpassats, casat amb Agnès Espanyol. Aquesta va testar el 12 de juliol de 1424. Aleshores Joan Sunyer vivia a la parròquia de Sant Nicolau, potser a l'hospici de la plaça del Gall que, juntament amb el seu germà Guillem, havia heretat del seu pare, i tenia dos fills, Nicolau, l'hereu, i Antònia, casada amb Antoni Martí.⁶ D'informacions posteriors de Joan Sunyer, sols hem trobat una partida de l'inventari fet a la mort del seu fill Nicolau, on consta *hun libre de paper, ab cubertes de perguamí... lo qual tracta de la heretat del honor en Joan Sunyer, pare del dit deffunt*.⁷

Nicolau Sunyer, ciutadà de Mallorca, sembla que no practicà la mercaderia, o al manco havia deixat l'ofici dels seus majors l'any 1450. Vivia a un alberg *scituat en la parròquia e carrer major de sent Jaume*.⁸ Es casà en primeres núpcies amb Tomasa, filla de Francesc Llodrigo, mercader (+1414) i de la dona Magdalena (+1424);⁹ Tomasa féu hereu el seu espòs i morí sense descendència l'any 1450.

Nicolau Sunyer contragué segones núpcies amb la dona Praxedis, pel juliol de 1451 i d'aquest matrimoni tengué quatre filles, Agnès, Caterina, Joana i Maria, aquella que, en edat avançada, professà en el monestir de Santa Elisabet. L'any 1460 *comprà la ylla de la Dragonera, per preu de sexanta lls., del honor en Gaspar Safortesa e de la dona Marió sa muller, com a curadora de la heretat de mossèn Lucià de Tudela, son pare, segons apar en la scrivania del ven[erable] S[enyor] B[isbe] de Barcelona sots a vi janer any M CCCC LXI*.¹⁰

Morí el 5 de novembre de 1463. Havia fet testament el 6 d'octubre anterior. Les seves quatre filles eren menors, i les confià a la tutela de Gabriel Martí, mercader -fill d'Antoni Martí i d'Antònia Sunyer, germana del testador- i de la seva esposa Praxedis; *feu les herevas per iguals parts e vinclà los béns de la una a la altre morint sens infants*.¹¹ Gabriel Martí i Praxedis Sunyer, a més de tutors de les filles, eren

4 * AGUILO i AGUILO, E. DE K." Ermites i ermitans de Mallorca en 1395.", *BSAL*, IX, Palma, 1901-1902, 361-362.

5 Apèndix documental, I.

6 Testament d'Agnès, esposa de Joan Sunyer (AMSE, 1.24).

7 Apèndix documental n° 2, f. 7v.

8 Apèndix documental n° 2, f. 1. - En el registre de la talla de 1478 (ARM, A.H. 2100), estudiat i transcrit per la Dra. Maria Barceló en la seva tesi doctoral, consta en la *Ylla d'en Francesc Reyas*, de la parròquia de Sant Jaume, el domicili de *La dona Sunyera e ses filles donzellas*. BARCELÓ CRESPI, Maria. *Ciutat de Mallorca en el Trànsit a la Modernitat*, Palma, 1988, 226).

9 Testaments de Francesc Llodrigo i de la seva esposa Magdalena (AMSE, 1.21 i 1.23).

10 AMSE, Capbreu de Nicolau Sunyer. 69.2, 63v.

11 AMSE. *Capbreu major*. 31.1, f. 80.

marmessors de Nicolau Sunyer, i el 15 de novembre de 1463, feren inventari de la seva marmessoria en poder del notari Pere Martorell.¹²

Joana morí donzella l'any 1474; Agnès, esposa de Bernat Berard, captiu per dues vegades a terra de sarraïns, morí, sens infants, l'any 1493; Caterina, casada amb Jaume Mercer, morí, també sense descendència, l'any 1503. La mare, Praxedis, havia mort l'any 1498.¹³ Maria restava l'única hereva. Per disposició testamentària del seu pare, si les quatre hereves morien sense fills, els béns havien de passar a Gabriel Martí, nebot de Nicolau Sunyer, i *fonch feta transacció entre la dita Maria e lo dit mossèn Gabriel Martí amb algunes condicions* -entre elles, la cessió de l'illa de sa Dragonera-, en poder del notari Nicolau Thomàs, a 24 de novembre de 1505.

Sor Maria Sunyera *féu professió a X de maig, dia de la translació de Sanct Hierònim, any MDVI. Obiit a V de febrer MDXXI*.¹⁴

D'aquesta família de mercaders, oferim dos inventaris dels béns patrimonials, fets a una distància de quasi cent anys, 1376 i 1463, redactats, el primer en llatí i el segon en català.

És sabut que els inventaris són un dels tipus de documents notariaus d'on es pot extreure la més àmplia informació sobre la vida quotidiana de l'home i de la societat en una època determinada: el nivell de vida, la situació econòmica, les aficions particulars, el grau de cultura, el sentit religiós, l'habitatge, la indumentària, l'alimentació... És com entrar en un domicili particular, passar per totes les dependències, mirar tots els racons, rebostejar tots els calaixos. La lectura atenta i curiosa d'un inventari ens acostava al coneixement concret d'una persona d'una manera molt aproximada, i ens permet translladar-nos a una època llunyana i immersir-nos dins el seu ambient, transpassant el túnel del temps.

La Dra. Maria Barceló ha publicat recentment un recull d'inventaris de cases de la Part forana de Mallorca i n'ha fet un estudi sucós que transporta el lector al món rural mallorquí de la baixa edat mitjana, com un viatge detallat per la Mallorca profunda del segle XV.¹⁵ I el P. Gabriel Llompart ha transcrit en el darrer número d'aquest *Bollettí de la Societat Arqueològica Lul·liana* l'inventari d'un mercader del segle XIV, mostrant-nos la reconstrucció hipotètica del seu casal, amb la distribució de totes les seves dependències, la seva utilització, la disposició del seu mobiliari i la seva decoració.¹⁶

La transcripció dels dos documents que presentem no vol ser més que una petita aportació als estudiosos de la vida quotidiana i d'altres aspectes de la societat medieval mallorquina, sense pretensions d'afegir res de nou als valuosos treballs esmentats i a altres que els han precedit. Potser només puguin oferir l'avinentsa de fer un estudi comparatiu de les condicions de vida de dues generacions d'una mateixa família, a un segle de distància una de l'altre.

12 Apèndix documental II.

13 AMSE, 1.33, 1.37, 1.42, i 69.2, f. 42.

14 AMSE, *Capbreu major*, 31.1, f. 27v.

15 BARCELO CRESPI, Maria. *Elements materials de la vida quotidiana a la Mallorca baixmedieval (Part Forana)*. Palma, 1994.

16 LLOMPART, Gabriel. "El albergue de Real Pere en la Ciutat de Mallorques (1383)", *BSAL*, 50 (1944), pàgs. 105-138.

APÈNDIX DOCUMENTAL¹⁷

I

1376, juny, 9

**Inventari de Berenguer Sunyer, menor. Ciutat de Mallorca.
AMSE. Pergamins, 1.17.**

(*Línia 1*) In Dei nomine et ejus gratia. Amen. Cum, ob doli maculam evitandam omnemque fraudis et suspicionis materiam tollendam, heredes et bonorum successores et alii qui bona regunt aliena teneantur conficere inventarium de bonis quae ad manus ipsorum perveniunt, ne bona ipsa periclitari valeant aut alias devastari, et ut privilegiis inventarium conficientibus (2) a jure indultis, possint se gaudere et ubilibet fidem facere occultatam:

Protanto ego Berengarius Sunyerii, mercator, civis Maioric., filius et heres Berengarii Sunyerii, mercatoris, civis Maioric. quondam, prout de dicta mea hereditate constat, serie et tenore ultimi testamenti per dictum quondam patrem meum facti, in posse subscripti not., sub die Mercurii, unde(3) cima mensis aprilis, anno a Nte. Dni. Millessimo Trecentesimo Septuagessimo quinto, sciens et attendens dictum patrem meum, post confectionem dicti sui testamenti, in eodem mense aprilis ab hoc seculo transmigravisse, me eiusdem herede a terra Maioric. absente, et apud partes Vanecie ratione mercaterie moram trahente atque faciente, relictis (4) in dicto suo testamento manumissoribus, scilicet domina Caterina, ejusdem matre aviaque mea, et Petro Sunyerii et Ffrancischo Sunyerii, fratribus dicti patris mei et avunculis meis, et domina Ffrancischa, novercha¹⁸ mea, qui manumissores, pro conservatione bonorum dicte hereditatis atque cautela et securitate, confestim morte dicti Berengarii patris mei secuta, faciendo de ipsis reportorium seu (5) memoriale, omnia bona dicte hereditatis in scriptis redigi et poni fecerunt per Guilelmum Planas, scriptorem juratum, sub Petro de Torderia not. infrascripto, licet inventarium inde non firmassent, cum non essent procuratores mei, cogitantes quod, postquam me certificaverunt de morte patris mei, quod ego confestim redirem Maioric., quod non feci quia non potui usque nunc, quo cum galeris vane(6)ciarum de dictis partibus Vanecie huc Maioric. transmeavi:

Sciens insuper et attendens omnia bona dicte hereditatis, post dictum reportorium factum, remansisse penes dominam Caterinam, aviam meam, atque dominam Caterinam uxorem Galcerandi Moragues quondam, mercatoris, civis Maioric., sororem meam, et sub earum custodia et comanda, queque hodie, in presentia dicti Ffrancischi Sunyerii, (7) avunculi mei, omnia bona in dicto reportorio scripta, unacum dicto reportorio de *coffra* in *coffra* et de *techa* in *techa* recognoscendo, mihi illa restituerunt et *tornarunt* prout in dicto reportorio erant scripta et continuata:

Quapropter ego dictus Berengarius, heres probatus, precedente venerabilis sancte Cru+cis signo, de bonis dicte hereditatis, juxta anti(8)quam consuetudinem Maioric. in talibus approbatam, facio de bonis dicte hereditatis inventarium seu reportorium in modum qui sequitur:

Primo inveni **quoddam hospitium in quo dictus defunctus morabatur, scituatum** in parrochia sancte Crucis, satis prope *lotgiam dels plasantins*. Et tenetur sub allodio et directo dominio Reverendi domini Barch[inone]n[sis] Ep[iscop]i (9) ad mercedem de laudimio. Et etiam tenetur per eundem Ep[iscopu]m ad censum octo solidorum, quolibet anno sibi solvendorum, in festo [*en blanc*]. Et affrontatur dictum hospitium ex una parte cum hospicio Francischi Antelm, et partim cum hospicio heredum *den Pavia*, et partim cum

17

Van en cursiva els mots catalans i els catalanismes llatinitzats.

18

Noverca: *madrasta*.

quodam vico vocato *den Bru*;¹⁹ et ex alia parte cum hospicio dicte domine Francische, uxoris dicti quondam patris mei; et ex (10) alia parte cum via publica; et intus hospitium, res sequentes:

Et primo inveni in camera ubi dictus Berengarius Sunyerii jacebat, unum lectum postium.

Item quasdam cortinas circum circa lectum et ante lectum et in *sobrecel*, bipartitas, lividas et *crocras*.²⁰

Item unum coffrum de pisa et intus illud, res sequentes:

Et primo quatuor *petias* de pannis de *cambra*.

Item unam (11) corrigiam torti nigri, cum capitibus argenti et cum duodecim *platonis* argenti.

Item mediam *canam* panni de *scarlatia*.

Item quinque *trocios* panni diversorum colorum pro *mantis cobri-jàs*.

Item unum *forrum* panni de *cela geneta*.²¹

Item septem palmos panni de *burel*.

Item unum *briallum de fustani*,²² dicti defuncti.

Item unum supertunicale panni lividi clari de *cordelat*,²³ (12) dicti defuncti.

Item unam tunicham albam dicti defuncti.

Item unum supertunicale panni de *cordalat* lividi obscuri.

Item unum supertunicale de *burell*, dicti defuncti.

Item unum epitogium²⁴ et *capucium* panni viridi obscuri.

Item unam *gramaciam* et *capucium* panni nigri.

Item unam *mantellinam de taula*, panni *virmilii*, *folratam scuramento* albo.

Item unam *gramayam* panni *virmilii*, veteram.

Item duo *capucia* (13) panni lividi clari de *florenti*.²⁵

Item unum *capucium de sanguinea*.

Item unum *mantet* panni de *sanguinea*, cum duodecim *condulis*²⁶ argenti.

Item tria paria caligarum²⁷ panni nigri de *cordelat*, veterarum.

Item tria paria caligarum panni lividi.

Item unum *pantinador* operatum de *cirico*.²⁸

Item unum *briallum de fustani*, dicti defuncti.

Item aliud *coffra de pisa*, vetus, et intus illud, res (14) sequentes:

Primo unam *tovalliolam* veteram, operatam de cirico.

Item duas *aljubas* de cirico, cum *listis* lividis.

Item unum superumerale domine, cum pelle de anyino, et unum mantellum cum pelle de *vay*,²⁹ panni de *atzaytuní*.³⁰

19 Zaforteza Musoles menciona un carrer o costa d'en Bru, variant per corrupció, segons ell, de Cruu, avui carrer de Can Burgos (Ibid., t. II, pàg. 244). Evidentment no pot ser el mateix carrer esmentat a l'inventari. Si poguéssim localitzar aquest carreró d'en Bru, es podria determinar exactament la situació de l'hospici de Berenguer Sunyer.

20 Crocus: color de safrà.

21 Cela geneta = sella geneta: sella d'arçons alts i amb els estreps de corretja curta (DCVB, mot GENET).

22 Brial: faldó que portaven els homes d'ames, des de la cintura fins prop dels genolls. Fustani: teixit de cotó, gruixut, que solia ser pelut per una cara i servia per a folros, matalassos, gipons (DCVB).

23 Cordelat: drap de llana filada a casa, que formava uns regruixos a manera de cordons (DCVB).

24 Epitogium: Ropa para poner encima de la toga (DE MIGUEL, R. Nuevo Diccionario latino-español etimológico. Madrid, 1931).

25 Florenti: tela procedent de Florença que s'emprava per a fer peces de vestit exterior (DCVB).

26 Condulus = condylus = codulus: nus, anell.

27 Caliga: polaina o antipara, calça per cobrir la cama, del turmell fins al genoll.

28 Ciricum = sericum: obra de seda.

29 Vay = vavr = vair: vari, mudable. Pena vaira: bocí de pell de folradura de color variat (DCVB).

30 Atzaytuní = atzeytoní: tela preciosa procedent de l'extrem Orient (DCVB).

Item duo *petia de amboçadures de vay*.

Item unum *mantetum pintatum*, cum quinque condulis argenti.

Item unum superumerale cum pelle *de guiletes*,³¹ et *gramasiam* cum pelle *de Ranarti*,³² (15) et *capucium panni de scarlatia*.

Item unum mantellum cum pelle *de vay*, et unum superumerale cum pelle *de Ranarti*, et tunica panni *de scarlatia*.

Item unum mantellum cum pelle *de vay*, et superumerale cum pelle *de dössos de conill*,³³ panni *de stamenya*.

Item **unum armarium parvum** et intus illud, res sequentes:

Unam polandam³⁴ panni mixti, *folratam de scuramento*.

Item unum superumerale panni *de sanguinea*, cum pelle agni(16)narum, et *gramasiam* dicti defuncti, eiusdem panni.

Item unum superumerale panni nigri, cum pelle agninarum, dicti defuncti.

Item unam *gramasiam* cum pelle *de Renarti*, et unum superumerale cum pelle *de gats*, panni *de rosat*.

Item duas tunicas panni *de blanquet, folratas*, dicti defuncti.

Item unam *gramasiam* panni *virnilii*, dicti defuncti.

Item unum superumerale panni *de cordellat blau*, dicti defuncti.

Item unam (17) *gramasiam folratam de sendat*,³⁵ et superumerale et *capucium panni de senreya*, dicti defuncti.

Item unam *gramasiam et caputium* panni mixti, dicti defuncti.

Item unam *gramasiam et caputium* panni *burell* obscuri, dicti defuncti.

Item unum mantellum panni *de Siguença*, cum pelle *de vay*.

Item unum mantellum viridum, cum pelle *de vay*.

Item unum superumerale domine, panni *de seda* (18) *virnilii*.

Item duas tunicas domine, *de sanguinea*, veteras.

Item unum superumerale domine, panni *virnilii*, cum pelle de anyinis.

Item unum mantecium *de blanquet*, domine.

Item unum *capucium* panni *de scarlatia*.

Item unum **coffrum de pisa** et intus illud, res sequentes:

Primo tres cohoptas *de coxf*, operatas, de cirico nigro et virnilio.

Item unam *vanovam de brocata*, opere *de rosas* cum (19) condulis, *primam*.

Item unam aliam *vanovam de brocata*, cum opere *de ondes*, veteram.

Item aliam *vanovam* rupram, cum opere *de ondas*.

Item aliam *vanovam primam*, *de cotonina*, cum opere diversarum *custurarum*.

Item aliam *vanovam primam*, *de cotonina*, cum opere *de ondes*.

Item aliam *vanonam primam*, *de brocata*, cum opere *de ondes*.

Item aliud **cofre de pisa** et intus illud, res sequentes:

Primo duodecim (20) *manutergia*³⁶ vetera.

Item unam *tovallolam* albam, longam.

Item quinque *axugamans* stupe.

Item octo *tovalias de mesa*.

Item duas *toyayetas* parvas, *de partera*.

Item sex *tovallias* longas, cum *listis*.

Item quinque *tovallias* longas, veteras, sine *listis*.

31 **Guileta** = **guileta**: diminutiu de *guilla*: *guineu* (DCVB).

32 **Ranart** = **renard**: *guineu*.

33 **Dòs** = **dors**: eskena de persona o d'animal (DCVB).

34 **Polanda** = **polonda** = **hopalanda**: túnica llarga i folgada que portaven els homes damunt el vestit (DCVB).

35 **Sendat**: tela fina de seda que s'usava per a fer-ne vestits, folradures, roba de llit... (DCVB).

36 **Manutergium**: eixugamans.

Item aliud **coffra de pisa** et intus illud, res sequentes:

Primo duo auricularia³⁷ operata, de cirico nigro et *virnilio*. (21)

Item duo auricularia, de sindone³⁸ albo.

Item quinque manutergia longa, *de pisa*.

Item duo manutergia parva, in una *pecia*.

Item sex *tovallias* longas, cum *listis*, *de pisa*.

Item quatuor *tovalliolas cum listis* lividis, in una *petia*.

Item tres *tovalliolas amplas*, cum *listis* lividis, in una *petia*.

Item sex *tovalliolas* albas, in una *petia*.

Item unam *cannam* (22) panni, *de fustani palós*.

Item octo cohopertas auricularis albas, cum *flocaduris*.

Item mediam *petiam* panni *de sendat blau*.

Item duas *cannas* panni *de seda*, *vyrat*.

Item unum superumerale de cirico, hominis, bipartitum, album et *virnilium*.

Item unum *manill de plaga*,³⁹ *de seda*.

Item tres palmos panni *de valut virnilii*, *de grana*.

Item unam *cannam* de sindone (23) albo.

Item unum *cors* superumeralis domine, panni *de atzaytuní blau*.

Item mediam *cannam* panni *de atzaytuní*.

Item duos *manills de bort*.

Item aliud **coffra de pisa** et intus illud, res sequentes:

Primo novem *femurals*,⁴⁰ dicti defuncti.

Item novem camisias *brini*, dicti defuncti.

Item quinque *capilleos brini*.

Item sex cohopertas auricularis, operatas, de cirico (24) nigro, cum condulis nigris.

Item quinque *tovalliolas* albas.

Item quinque cohopertas auricularis, cum condulis albis.

Item duas cohopertas auricularis, *brini*.

Item duas *tovalliolas* albas.

Item duo linteamina trium telarum, cum *randa brini*.

Item duas *tovalliolas, cum floch* de scirico nigro.

Item unam *tovalliolam primam, listatam*.

Item duo linteamina (25) *brini, nous*, trium telarum.

Item duo linteamina *brini, nous*, quatuor telarum.

Item quatuor paria linteaminum, vetera.

Item unam *tovalliolam amplam, listatam*.

Item unum **armarium de plaga** et intus illud, res sequentes:

Primo septem paria linteaminum, *de companya*.

Item quatuor *cannas* panni, *de fustani palós*.

Item quatuor fulcra,⁴¹ duo virida (26) et duo *listata*.

Item unum *manilum de plega*, scacatum.⁴²

Item unam **caxiam de noguer**, veteram, et intus illam, res sequentes:

Primo unum *cupertorem* de cirica *virnilia*.

37 **Auriculare:** *Oreller*, coixí per a descansar-hi el cap (DCVB).

38 **Sindon:** drap de lli.

39 **Plaga = plega:** acapte, replega de diners o altres coses destinades a beneficència. *Manil, taula, armari*, etc. *de plega:* objectes destinats a fer acaptes o a guardar les coses replegades (DCVB).

40 **Femuralia = femoralia:** calçots, calçons.

41 **Fulcrum:** peu o suport del llit; barana, balustrada. Suposam que aquest mot significa aquí: *teles per cobrir els baixos del llit*.

42 **Scacatus:** escaiat, esquinçat.

Item unum *cupertorem* de cirico *virnilio*, et unum *lansolet de batiat*.
 Item quatuor paria linteaminum *brini*, parva.
 Item unam *candalaretam de milaresas*.⁴³
 Item unum *cupertorem de (27) bort*.

Item unum **coffra de pisa** et intus illud, res sequentes:
 Primo octuaginta septem ramos fili, inter stopa et *bri*, *cruu*.
 Item viginti ramos fili *brini*, *cruu*.
 Item quindecim ramos *brini*, cocti.
 Item quadraginta duas *cannas brini*, *cruu*, in duabus *peciis*.
 Item triginta unam *cannas* stupe, *cruu*, in una *pecia*.
 Item quinque *cannas (28)* panni *brini*.
 Item septem *cannas brini*, ampla, in tribus *peciis*.
 Item unum storium pilosum, magnum.

Item **unum coffram parvum** et intus illud, res sequentes:
 Primo duas corrigias *macissas* argenti, parvas, d[omi]ne.
 Item unam corrigiam parvam, munitam de argento, inffantis.
 Item trecentas septuaginta *mayas*⁴⁴ argenti.
 Item unam *petiam de vori*.
 Item unam (29) *capsetam* argenti, parvam, *asmaltatam*.
 Item unum *clanxador*⁴⁵ argenti, et aliud *de vori*.
 Item septem *botonos perularum*.⁴⁶
 Item unum *quartonum perularum*.
 Item tresdecim *botonos* argenteos *smaltats*.
 Item unam *capsetam* fustis, depictam, et intus illam centum nonaginta *botonos* argenti.
 Item unam vaginam *valluti*, *de ganivet*, *cum gaspa et brocal*,⁴⁷ (30) *et cadaneta* de argento.
 Item unum *ganivet* cum manubrio *levator*, cum vagina *velluti virnilii*.
 Item unum *pertex de savastre*⁴⁸ strictum et parvum.
 Item unam *servitoriam*⁴⁹ parvam, *de pisa*.
 Item quosdam *patrenostros de lambra*,⁵⁰ cum uno codulo *perularum*.
 Item unum anulum auri cum lapide *de bolaix*, et aliud cum lapide *de saffili*, (31) et aliud cum *perula*, et aliud cum lapide *de maragde*.
 Item quatuor cum lapide *de carchasos*, et tria cum lapide *de stopasis* parva, et duo cum lapide *de saffiri* parva, et unum cum lapide *de bolaix* parvum, et unum *cum sagell*, et aliud cum *perula*, et aliud *de sagell*, et aliud cum lapide *de diadamant*.

Item **in retrocamera**, res (32) sequentes:
 Primo unum lectum postium cum *marfica*.
 Item quatuor auricularia *fluxelli*, sine cohoptis.
 Item unum *capitale*⁵¹ *listat*, *de fluxell*.

43 **Candalareta** = **candelereta**, dim. de **candelera**: caixa que servia per estar candelas (DCVB). - **Milarès** = **millarès**: moneda de valor divers segons el temps i el lloc. Cert element ornamental que s'aplicava a peces de tela i a mobles (DCVB).

44 **Maya** = **malla**: moneda ínfima, de valor de mig diner (DCVB).

45 **Clanxador** = **clenxador**: mena d'agulla per a clenxar, per fer la clenxa (DCVB).

46 **Perula**: perla.

47 **Gaspa** = **guaspa**: peça de metall, aplicada a l'extrem inferior d'un bastó, beina d'espasa, etc. - **Brocal**: anella que guarda la part superior de l'estoig d'una arma blanca (DCVB).

48 **Pertex de savastre**: teixit de savastre. - **Savastre**: nom d'un teixit valuós, del qual no se sap l'equivalència (DCVB).

49 **Servitoria**: *servidora*, recipient per a servir o presentar coses, sobretot a la taula de menjar. També, *orinal* (DCVB).

50 **Patrenostri** = **paternosters**: *parenostres*, rosaris o altre joiell semblant, format de grans de metall o de pedres fines. - **Lambra** = **llambre**: *ambre* (DCVB).

51 **Capitale**: *capçal*, coixí de llit (DCVB).

Item unum fulcrum *listatum*.
 Item unam *vanovam* grossam, parvi valoris.
 Item quinque *cobribanchs*, tres viridos et duos lividos.
 Item unam *cóssaram*⁵² *fluxelli*.
 Item unam *catiffam* (33) albam.
 Item unum *cobribanchum* veterum, lividum.
 Item unum *alquisserum*.⁵³
 Item unum storium circum circa parietes.
 Item unum *scudet*.
 Item unum *caldaronum lautoni*.
 Item unam *cetram*⁵⁴ *lautoni*.
 Item unam *caxam* veteram.

Item **unum artibanchum unius teche** et intus illud, res sequentes: Primo quatuor *taceas* argenti, albas.

Item tres *taceas* argenti magnas, deau(34)ratas, cum *smaltis*.
 Item septem *anaps*⁵⁵ argenti, deauratos.
 Item septem *cuyerias* argenti.
 Item quatuor *servitorias* fustis, *de pisa*.
 Item decem *canalobras lautoni*, *de march*.
 Item duos *cordons de cadena de seda ab canons d'or*, et in altero ipsorum aliquas *perulas*.
 Item unam *candeleriam* deauratam, *de Çena* [sic].
 Item unam capsam cum (35) *nilaresos*.
 Item unam *catiffam* parvam.
 Item quasdam *balansas de coura*, cum libris sive *pasals*⁵⁶ ferri.
 Item unum *bombum de sonar*.
 Item unum *panerum* virgarum.
 Item unam *massam* ferri, *cavalaresham*.
 Item unum [...] *de cuyr*.
 Item unum *gladium de tay*.
 Item duos enses, unum cum *gaspá et pom* argenti.
 Item unum *travaseret*⁵⁷ (36) *fluxelli*.

Item **unam caxiam magnam** et intus illam, res sequentes:

Primo duos *quantos* ferri.
 Item unam *vantayam de elm*, ferri.
 Item unam *scrincem*⁵⁸ ferri.
 Item unam *gorgeram* ferri.
 Item quasdam *gamberas* ferri.
 Item duos *brassals* ferri.
 Item unam *gorgeram* ferri.

Item **unam aliam caxam** et intus illam, res sequentes:

Primo (37) quasdam *gamberas cum cuyeris*.
 Item unum *gorgarí* ferri.
 Item unum *mandret* ferri.

52 **Cóssara** = **cóccera**: *vànova* (DCVB).

53 **Alquisser** = **alquicé** = **alquicer**: capa moresca que no sols servia per abrigar-se les persones sinó com a tapall de llit (DCVB).

54 **Cetra** = **setra**: recipient de terrissa, de vidre o de metall, amb ansa a un costat i broc curt a l'altre (DCVB).

55 **Anap**: vas per beure (DCVB).

56 **Pasal** = **pesal**: pes, peça que serveix com a unitat de càlcul per a pesar (DCVB).

57 **Travaseret** = **travesser**: coixí llarg, que va de banda a banda del llit (DCVB).

58 **Scrincés** = **escriñ** = **escriñy**: amari o caixeta per a estovar coses de preu (DCVB).

Item unum capud ferri, cum *uns lambardax de maya*.
 Item quasdam *corasses*.
 Item unum *parpetum de armar*, cum *manitis* ferri.
 Item unam *caxiam* veteram, cum diversis scripturis.
 Item aliam *caxiam* veteram, cum diversis scripturis. (38)
 Item unum *caxietum* parvum ferri.
 Item unam *caxietam* parvam, vacuum.
 Item unum *arcibanchum duarum caxiarum*, cum opere de terra, et cum *sizoriis*⁵⁹ fustis.

Item **in porticho sive manjador**, res sequentes:
 Primo duos pannos in pariete, depictos *de pinzell*.
 Item unum oratorium cum diversis imaginibus.
 Item duodecim *coxinos corey*⁶⁰ (39)
 Item sex *sturmias corey*.
 Item sex *sturmias palme*.
 Item unam tabulam longam cum pedibus.
 Item unam tabulam rotundam.
 Item quosdam *lanpers*, cum quasque *lanpes* quatuor velis, et duabus *xanarinis*.⁶¹
 Item unum *artibanchum* unius teche, et intus illud, unam *mantellatam de vay*.
 Item unum *banchum largum*. (40)
 Item tres *artibanchos trium caxiarum*.
 Item sex *sachos canabis*.⁶²
 Item duos *puats pantinandi crin*.
 Item unam *concham* magnam, *lautoni*.
 Item duos *bacinos* planos, *lautoni*.
 Item unum *bacinum* rotundum, *lautoni*.
 Item sex *jerras lautoni*.
 Item duodecim *pavesos*.
 Item unum gladium *de tay*, cum *ganiveto*.
 Item unam *servitoriam* (41) supra magnam.
 Item unum *sconum* depictum.
 Item unam *caxiam* cum diversis scripturis.
 Item unum *coffretum* parvum, pilosum.
 Item unum *bacinum* planum, magnum, *lautoni*.
 Item unam *alfabiam* terre, tenendi aquam.
 Item unum *storium* pilosum, magnum.
 Item quatuor *candalobria* ferri.

Item **in quadam camera**, res sequentes:
 Primo tres ballistas et unum (42) *croch*.⁶³
 Item duos *archs de rotlo*.
 Item duos *panerios* parvos.
 Item quosdam *filats de cassar ausells*.

Item **unum coffra de Çena** et intus illud, res sequentes:
 Primo unam *vanovam brini*, grossam, veteram.
 Item duos *cubartós de bort*.

59 **Sizorium** = **cizorium** = **scissorium**: tallador, post o rajola damunt la qual es tqalla la cam, la verdura, etc.

60 **Coreum** = **corium**: cuiro.

61 **Lanper** = **lamper**: *lampadari*. - **Lanpa**: *candeler*. **Xanarinus** = **senarinus** = **senarius**. *Senari*, que consta de sis elements, en aquest cas, dos candelers de sis candelers.

62 **Canabis** = **cannabis**: cànyem.

63 **Croc**: peça corba que servia per atreure la corda de la ballesta fins a muntar-la en la nou, en parar l'ama (DCVB).

Item unam *vanovam primam*, veteram.
 Item aliam *vanovam primam, brini, oldanam*.
 Item unam *catiffam* (43) pilosam.

Item **unum aliud coffra de Pisa** et intus illud, res sequentes:
 Primo septem tunichas albas.
 Item unam capsam fustis, depictam.
 Item unum cohopenorium de *scirico barrat*, vetus.

Item **aliud coffra de pisa** et intus illud, res sequentes:
 Primo quatuor *polandetas de burell*, infantuum.
 Item quatuor tunichas bipartitas.
 Item tres (44) mantos bipartitos, panni *listati et virmili*.
 Item duas tunichas bipartitas.
 Item duo *capucia* bipartita.
 Item unum lectum postium cum *marficha*.
 Item duo fulcra, unum *listatum* et aliud viridum.
 Item duo *capitalia cum listis, fluxelli*.
 Item tria auricularia *fluxelli*.
 Item duo linteamina *brini*, parva.
 Item unum cohopenorium *de bort*.
 Item quasdam cortinas (45) viridas, circum circa parietem et ante lectum, cum *sobracell*.
 Item unum storium depictum.
 Item unum *capitale listatum, plumbe*.
 Item duo fulcra parva, familie.
 Item duo linteamina stupe, familie.
 Item unum *artibanchum* unius teche, vacuum.
 Item duas cameras parvas, vacuas.
 Item unam *ferreram*⁶⁴ *corey*, cum tanalliis et martillis et scarpra. (46)
 Item duas libras et mediam *cotoni* filati, albi.

Item **unum coffrum de pisa** et intus illud, res sequentes:
 Item unum *pavayló* fili, de lino.
 Item tres *jaquetas de fustani*.
 Item quatuor *gramayetas*, infantuum.
 Item tres tunichas bipartitas, infantuum.
 Item unam *gramasiam et capucium de sanguinea*, pueri.
 Item tres *polandetas* mixtas, veteras. (47)
 Item duos *sobresenyals*, unum de sindone et aliud *de stamanya*.
 Item unam *vanovam brini*, veteram.
 Item unum *cubertorem* lividum, veterum, familie.
 Item duos pavascios.⁶⁵

Item **unam caxiam** et intus illam, res sequentes:
 Primo quasdam *coraceas*.
 Item unum *mandret*.
 Item unum *broquerum*.
 Item unam *scrincem*.
 Item viginti *pasadors*.
 Item quatuor *pells* agninas. (48)

Item invenimus in quadam domo superiori res sequentes:

64 **Ferrera**: bossa o caixa per a tenir eines i peces de ferro (DCVB).
 65 **Pavascius**: *pavés*.

Primo duas *calderias* magnas.
 Item quinque *jerras olieras*.
 Item unam *alfabiam* terre.
 Item mediam *quarteriam* fustis.
 Item quinque *banquets de fflandres*.
 Item unum *arquibanchum* duarum *caxiarum*, veterum.
 Item una *bacina* plana, *lautoni*.

Item **unum arquibanchum** vetus, trium *caxiarum*, et intus illud, res sequen(49)tes:

Primo duas duodenas *de scudellas* fustis.
 Item quadraginta *cizoria* fustis, *de Jenova*.
 Item quatuor duodenas, inter *scudellas et cizoria* terre.
 Item unam *alfabiam olieram*.
 Item unum *lavacap ferri*.
 Item duas *scalas* fustis.
 Item unam *barcelam* fustis.
 Item unam *tabulam longam* cum tribus pedibus.

Item **in coquina**, res sequentes:

Primo tres *ferros (50)* coquinandi.
 Item unam *paelam*.
 Item unum *manador d'ast*, ferri.
 Item quatuor *asts* ferri.
 Item unam *tassam* araminis.
 Item unam *lossam* ferri.
 Item unam *rayam*.
 Item unum morterium cupri, cum sua *mania*.
 Item tres *calderias*.
 Item unum *calderó*.
 Item unum *fogonum* ferri.
 Item duos morterios lapideos.
 Item tres ollas cupri.
 Item duos *bacins (51) radons, lautoni*.
 Item duas *conchas*, unam magnam et aliam *migenseram*.
 Item unum *lavacap* ferri.
 Item duos *bugaders* terre.
 Item duodecim *cizoria* fustis.
 Item sex *luminaria* ferri.
 Item unam *alfabiam* tenendi aquam.
 Item unum *artibanchum* trium *caxiarum*, vetus.
 Item duodecim *cizoria* terre.
 Item duodecim *pramsadós*.
 Item unam *destral* parvi va(52)loris.
 Item unum *almut* fustis.
 Item unum *servitorium* fustis, magnum.
 Item quasdam *tovallias* longas cum *listis*.
 Item unum *manutergium* longum.
 Item unam *capam sive buscaport*, panni *de burell*.
 Item unam *polandam* panni nigri, veteram.

Item **in scriptorio**, res sequentes:

Primo unum *scriptorium* fustis.
 Item unum *canalobra* ferri.
 Item quasdam *forfices*.⁶⁶

Item unum *sagell* (53) fustis.
 Item unam *almatrachiam*⁶⁷ corey crocei.
 Item unum par de *sparos*.⁶⁸
 Item unum *carderium*.
 Item unum *fre genet*.
 Item duos *coblets ferri, de cans*.
 Item duos *candalobros de flandres*.
 Item unum *arc de flecha*.
 Item duos *tinterios plumbi*.
 Item duos *barrals grans de vidra*.
 Item duos *coffres ferrats* et intus illa, diversa instrumenta.
 Item unum librum papiri, (54) de Samuell proffeta.
 Item alium librum papiri, de flos santorum.
 Item alium librum pergamenei, de doctrinas.
 Item unum librum papiri, capitulorum *del Consolat*.
 Item alium librum papiri, *dels manaments de Déu*.
 Item unum librum papiri, vocatum *la Bribria*.
 Item alium librum papiri, *de la Bibria*.
 Item unum librum pergamenei, vocatum *lo quern*.
 Item alium (55) librum pergamenei, vocatum *doctrinal*.
 Item alium librum pergamenei, vocatum *Tubias*.
 Item unum *caxonum* tenendi armas.

Item unum **caxonum de scrits**, et intus illud, res sequentes:

Primo quasdam oras,⁶⁹ pergamenei.

Item quosdam *set salms*, pergamenei.

Item unum incaustorium⁷⁰ *de vori*.

Item unam corrigiam corey albi, cum *sivella*, et capite et tubis platonis argenti. (56)

Item tres *almatracas* corey.

Item decem Regales auri.

Item unam *scarxelam*⁷¹ et intus illam, tresdecim *sol[idos]* et medium, inter monetas

Barch[ino]n[enses] et Castellanas.

Item sex *crussignatos*.⁷²

Item viginti duas libras, duodecim *sol[idos]* et septem *d[ena]r[i]os*, in denariis minutis.

Item **in domo sive despensa de pastar**, tres *alffabias*, duos *librellos*.

Item unum (57) *arquibancum* trium techarum, vacuum.

Item tria *tarantara rupta*.⁷³

Item duas *posts de pastar*.

Item unam *fanyadoram*.

Item duas *tovayes de pestar*.

Item **in intrata dicti hospicii**, res sequentes:

Primo tria *scanna*⁷⁴ longa.

Item unam *alffabiam* viridam.

67 **Almatrachia** = **almatracas**: *almedraga*, una casta de bossa (DCVB).

68 **Sparus**: sageta, fletxa.

69 **Oras**. Es diuen *Hores canòniques* les diverses parts de l'Ofici diví, assignades a diverses hores del dia. El llibre que conté aquestes pregàries s'anomenava *Llibre d'Hores*, o més breument, *Hores*.

70 **Incaustorium**: tinter, de *incaustum* o *encaustum*, tinta.

71 **Scarxela**: *escarsella*, bossa que es duia penjada a la cintura per portar-hi diners o altres coses.

72 **Crussignatum**: *croat, cruat*, moneda antiga d'argent (DCVB).

73 **Tarantara**. *Voz formada por onomatopeya para imitar el sonido de la trompeta* (DE MIGUEL, R. *Nuevo Diccionario...* cit.). - **Tarantara rupta**: trompetes rompedes.

74 **Scannum** = **scannum**: banquet, tarima, escon, escaleta.

Item aliam *alffabiam* terre.
 Item unum *archetum* fustis.
 Item quasdam *tayolas de collar* forni(58)tas.
 Item tres vegetes⁷⁵ magnas.
 Item quatuor vegetes de mena.
 Item quatuor *carratellos blanqueros*.

Item **in sallario hospicii**, unam vegetem magnam, plenam vino albo. Item, sex *butas* antiquas, magnas, plenas vino *virnilio*.
 Item duodecim *butas* magnas, vacuas.
 Item unum *ambut de trescolar*.
 Item duos *ambuts de masurar*.
 Item duos (59) *librells et mesuras* vini.
 Item unum *carratellum* vacuum

Item **subtus gradarium**, quatuor *edrias* viridas.

Item **intus sallerium parvum**, tres *carratellos* vacuos.

Item inveni quandam servam tartaram, vocatam Arena, triginta quinque annorum vel inde circa.

Item aliam servam tartaram, vocatam Marta, etatis triginta quinque annorum vel inde (60) circa.

Item inveni **quoddam sallerium scituatum in parrochia Sti Nicolai**, satis prope logiam *dels Janovesos*. Et affrontatur ex una parte cum via publica, et ex alia parte cum hospio Jacobi Delprat, et ex alia parte cum domibus domine Francische,⁷⁶ et ex alia cum hospio *den Murta*. Et tenetur per diversos dominos, prout in cartis inde factis (61) continetur.

Et intus dictum sellarium inveni res sequentes:

Primo decem *butas de mena*.
 Item quatuordecim vegetes magnas.
 Item unum stannum magnum *de trescolar*.
 Item unam *alfabiam* viridam.

Item inveni **quoddam hospitium scituatum in dicta parrochia Sti. Nicolai**, retro fossarium veterum dicte ecclesie. Et affrontatur ex una parte cum fossario Sti. Ni(62)colai, et ex alia parte cum hospio Bartolomei Escrivani, et ex alia cum via publica, et ex alia cum hospio heredum Bernardi Bell loch. Et tenetur per dominum nostrum Regem, in portione que quondam fuit nobilis Nunonis Sanctii, ad sexdecim de laudimio, et ad census quinque *solid[orum]* anno quolibet solvendorum heredibus Guilelmi Lulli, (63) in festo Omnium Sanctorum, titulo emptionis quam inde fecit a domino Rege.

Item inveni **quandam vineam scituatam in vinyeto Civitatis Maioric**, **versus caminum de Pugnuyent**, sub allodio et directo dominio Dominarum Na Olcra Abrina et d[omi]ne Guiomar, ad *[en blanc]* de laudimio, et ad census *[en blanc]*, quolibet anno eis solvendorum in certo (64) festo. Et affrontatur dicta vinea ex una parte cum camino quo tenditur apud Podium Pungens, et ex alia parte cum vinea heredum Paschalis Sanglada, et ex alia cum vinea de *na Quintana*, et ex alia cum vinea Andree Alegra, et ex alia cum vinea Petri Gual.

⁷⁵ **Vegetes:** recipients de fusta destinats a dipòsits de vi o d'altres líquids.

⁷⁶ La dona Francesquina, segona muller de Berenguer Sunyer, major, i madrastra del qui fa aquest inventari, Berenguer Sunyer, menor.

Item inveni in casamento dicte vinee, scilicet in portico (65) eius domus, res sequentes:

- Primo unam tabulam longam cum pedibus.
- Item unum scannum longum.
- Item unam tabulam rotundam.
- Item unam scalam fustis.

Item in quadam camera, res sequentes:

- Primo unum lectum *encaxat*.
- Item duo fulcra *listata*.
- Item unum *capitale* album, *plumbe*.
- Item unum *coffrum* parvum et intus illud, quasdam (66) *tovallas* longas.

Item in quadam retrocamera, unum lectum postium cum *marfica*.

Item duo fulcra *listata*.

Item in portico, res sequentes:

- Primo unum *arquibanchum* duarum *caxiarum*, vetus.
- Item duas *caxias* vacuas.
- Item duos *libellos* viridos.
- Item unum *Cantich de Cants*.
- Item unum oratorium.
- Item unum *fenyador* (67) *de fust*.
- Item unam catedram.
- Item unum *candalobrum* ferri.
- Item unum *bancal*.
- Item duos *banquets de flandres*.

Item in quadam camera, unum lectum *encaxat*.

Item quatuor *podedors*.

Item in coquina, res sequentes:

- Primo unam *paellam cum giratoria*.
- Item unum morterium lapidis, cum sua manu.
- Item unam *bacinam* planam *lautoni*, veteram. (68)
- Item unum *bacinum* rotundum, *lautoni*.
- Item unam concham eris.

Item in quadam alia domo, res sequentes:

- Primo unum *artibanchum* trium *caxiarum*, vetus.
- Item unum *ast* ferri aut *manador*.
- Item unam ballistam cum *arch*.
- Item duas *serras* parvas.
- Item unum *capellum de sol*, *corey*.
- Item unum *carritrium*⁷⁷ *fili de rotlons*
- Item duos *scuts*.
- Item (69) duas *alffabias* terre.
- Item quasdam *grasellas* ferri.
- Item unam *losiam* ferri.
- Item unum *carratellum*.
- Item duas *raterias* fustis.
- Item duodecim scizoria fustis.
- Item quosdam tripodes ferri coquinandi.

Item duas *axas*.
 Item duos *capmartells ferri*.
 Item duo *petia de portadoras* veteras.
 Item tres duodenas *de canons de trescolar*.
 Item quinque (70) *podadoras*.
 Item unum *parpal ferri*.
 Item quinque *cavaguells*.
 Item unam *xavarinam*.⁷⁸
 Item unum *dart*.
 Item undecim *cavechs*.
 Item duas *axadas*.
 Item unum *forfex ferri*.
 Item septem *pichs*.

Item **in sellario**, res sequentes:
 Primo quatuor *cups grans amb tres folladors*.
 Item unam *premsam*.
 Item tres *talls de collar*.
 Item duas (71) *botas magnas*.
 Item quatuor duodenas *de barrals de trescolar*.
 Item septem *cubells*.
 Item tres *folladors parvos*.
 Item decem *portadoras*.
 Item unum *carratellum*.
 Item duas *butas de mana*.
 Item unam *scalam magnam*.
 Item tres *storas aspartii*, parvi valoris.
 Item decem et octo *covens de canyas*.

Item **in turri**, unum (72) lectum *encavat*.
 Item unum *bastasum*.
 Item **unum servum** serracenum, vocatum Abdala, etatis viginti annorum vel inde circa.
 Item alium servum tartarum, vocatum Martinus, etatis decem et octo annorum.
 Item alium servum tartarum, vocatum Spert, etatis quindecim annorum.

Hec et non alia bona inveni in dicta hereditate, protestans quod si (73) amodo plura bona inveniam in dicta hereditate et ad manus meas perveniant, quod illa redigi et poni faciam in pede presentis inventarii, ad habendum memoriam in futurum. Et quia sum minor viginti quinque annis, major autem viginti, juro sponte ad sancta quatuor Dei Evangelia, meis manibus corporaliter tacta, contra predicta non venire (74) ratione minoris etatis. Quod est actum in Civitate Maioric., die lune, nona mensis junii, anno a Nat. Dni. Millessimo Trecentesimo Septuagessimio Sexto. Sig+num mei Berengarii Sunyerii predicti. Qui hoc laudo et firmo.

(75) Testes inde sunt Guilelmus Falgars, Nicolaus Ribot, Petrus Sarrà, Anthonius de Torderia et Christoforus de Rippa.

(76) Sig+num mei Petri de Torderia, not. publici Maioric., qui predictum inventarium requisitus recepi et ex tunc, in hanc publicam formam illud redigendo, scribi feci et clausi, cum superposito in nona linea *Ffrancischi Antelm et partim cum hospicio*, et etiam cum superposito in xxviii linea (77) *argenti et aliud*.

II

1463, novembre, 15

**Inventari de Nicolau Sunyer. Ciutat de Mallorca.
AMSE. Papers solts, 39.20.***[Foli 1]* In posse discreti Petri Martorelli, not. publ. Maioric.Die quinta decima mensis novembris, anno a Nativitate Dni. M^o CCCC LX tertio.

In Dei nomine et ejus gratia. Amen. Noverint universi: Quod cum heredes, tutores et curatores, et omnes hii qui alienam gerunt administrationem, teneantur facere inventarium seu reportorium de iis quorum administrationem habent: Pro tanto Nos, Guabriell Martini mercator, et Prexedis uxor ven. Nicolai Sunyer, civis maioricarum q^o, cives dicte civitatis, tutores et curatores Agnetis, Catarine, Johannete et Marie, filiarum mei dicte Prexedis et filiarum et heredum dicti ven. Nicholai Sunyer q^o, prout in ultimo eius testamento, facto et firmato in posse not. infrascripti sub die sexto mensis octobris proxime elapsi, continentur, et qui dies suos clausit extremos die quinta presentis mensis et anni, volentes et cupientes, juxta legis consilium, hereditatem et bona dicti testamenti viri mei dicte Prexedis cum beneficio inventarii adhire, ne ultra vires hereditarias creditoribus dicte hereditatis vel aliis dicte heredes teneantur: Et ne ipsa bona perdi, perhire vel oculitari valeant temporis escursu, oblivione vel alio modo: Set ut beneficium per confessionem inventarii illud conficientibus debitum et concessum, nobis dicto nomine integre conservetur, cujuscumque doli macula et sinistra suspicio penitus evitetur: Presens facimus inventarium seu reportorium, in et de omnibus bonis dicte hereditatis, prout ad nostram devenerunt notitiam. Hec nequidem bona cum omni diligentia scribi et reponi fecimus in hoc presenti inventario, inchoato secundum usum et consuetudinem huius Regni Maioricarum, ante tamen posito, per Bartolomeum Gomares, scriptorem Maioricarum, subroguatumque not. infrascripti, in summo, signo venerande sancte Cru+cis.

Primerament atrobam en la dita heretat **hun alberch**, scituat en la Ciutat de Mall., en la parròquia e carrer major de sent Jaume, en lo qual lo dit deffunt habitava de mentre via. E es tengut sota alou *[en blanc]*.

En la cambra del qual alberch hon lo dit deffunt jayia dementre via, atrobam les coses següents: *[1v.]*

Primo hun lit ab sinch posts ab dos petges, ab la màrfagua de canem blanch, plena de palla.

Item dos matalasos, hun de canem blanch e blau, e l altre de canem blau.

Item hun traverser de cotonina ple de fluixell.

Item unas cortinas de canem vermell, ab lo so *[mutilat]* del dit canem, ab figura de sinch Angells e títols.

Item **un artibanch** de una caixa, per bancall devant lo dit lit, ab son pany e clau, dins lo qual atrobam les coses següents:

Primo un perell de lansolls de bri e stopa, quascun de quatre telles.

Item altre perell de lansolls de bri de parteratge, prims, cascun de sinch telles, ab randes als caps.

Item quatre tovallas blanques de taula longua.

Item tres tovalles blanques de tinell.

Item tres tovaless listades *de omnisancto*,⁷⁹ ab listes de cotó blau cascuna.

79

Tovales de omnisancto: tovalles amb què es posaven, per Tots-Sants, damunt certes tombes, paners de pa, que eren repartits als pobres (Vegeu LLOMPART . G. *Religiosidad popular*. Palma de Mallorca 1982, pàgs. 265-271).

Item **un coffret daurat**, ab son pany e clau, ab aucells, dins lo qual atrobam ço quis seguex:

Primo una capsa redona ab un tros de bennuji.⁸⁰

Item tres coretges petites de infants ab llurs caps, anelles e platons de argent.

Item tres pintes, les dues de vori e una de fust, totes obrades.

Item un coffret petit de cuiro, dins lo qual atrobam huns oreials dor ab dues perles quascun.

Item quatre anells, ço és una turquesa, hun robinet, hun saffir e una vergueta.

Item tres pedres, dues de color de balaix e una de saffir.

Item XXX grans dor e dos botonets de perles.

Item altre caxonet de cuiro obrat, en lo qual ha algunes trenes dor de infants, de pocha vàlua.

Item dues ampoletes de violeta.

Item una capsa redona, en la qual ha dues aliubes de dona, velles.

Item una mandraguola.

Item una banqueta de una caxa buida. [2]

Item **una caxa de noguer** obrada de tèrcia,⁸¹ ab quatre anels devant, ab son [pany] e clau, e molts caxonets de dins, entorn de la dita caxa, en la qual atrobam les coses següents:

Primo una capsa redona, pintada, en què ha tres calotes de ceda dels infants, de diverses colors.

Item altra capsa largua, pintada, en la qual ha entorn una cana de olanda prima.

Item hun mas de vells [... de ...]

Item una tovallola pintada.

Item diverses vells e minudàncies de les dites infantès.

Item dues bossetes guornides de perles e dos agulles de les dites infantès.

Item **una altra capsa blanca** largua, en la qual ha dues capsas pintades de obra morischa, en la una de les quals atrobam ço quis seguex:

Primo un coffret deurat petit, dins lo qual atrobam una cadeneta dor de pes de dues onzes, ab hun affermal dor ab set perles petites, ab una figura de sent Miquel dins lo dit fermal.

Item un fil de perles, en lo qual ha doscens e trenta grans de perles, les quals perles e cadeneta pretench jo dita Prexedis pertànyer-me, per tant com lo dit q^o marit meu aquelles me donà stant sposalada.

Item dues bosses, la una de vallut negre, la altra de carmesí, velles, guornides de perles.

Item dos clavers de ceda, lo hun blau e l'altre blanc, de obra de alexandria.

Item un cosset e una alfarda de mi dita Prexedis, les quals aportava stant donzella.

Item una capsa redona pintada, en la qual atrobam alguns perxos cuberts de fil dor en la una cara, e en l'altre de ceda vermella.

Item un coffret de paper pintat, obrat, buit.

Item una almadragua de cuiro verd.

Item hun bassí de coure, obra de domàs.

Item una salsera de vidre blanc, obra de domàs, pintada, ab sa cuberta.

Item una capseta petita de fust hon ha una ampoleta trencada ab hun poch de bàsem. [2v.]

Item una capsa redona de pocha vàlua.

Item hun caxonet de la dita caxa, atrobam tres trosos de banya de oncorn petits, tretze pedres gravades de coxinets, e altres de pocha vàlua.

Item un cruat vell dels rossos, e una mala de dotze de la dita moneda, una mala de sis, e mala de tres, e altres monedes menudes qui són entorn dotze diners.

Item al dit caxonet atrobam dos cascavels de lautó, deurats, per astor.

Item hunes parenostres de corall, de pes de quatre onzes o aquest entorn.

Item unes tisoires, obra de dones, daurades.

Item un trocet de vori.

80 **Bennuji** = **benjuí**: resina balsàmica de color groguenc, obtinguda per incisió de diverses espècies d'estíraxs (GEC).

81 **Tèrcia** = **tàrsia**: embotit, peces encastades dins un moble (DCVB).

Item una moneda dor ab figura de sancta Elena, e tres malles de sinch sous dor, e dues de dos sous e mig.

Item una caixa de cap de llit, ab dos banquetes ab anellets entorn, ab son pany e clau, buida.

Item una ampolla de vidre e dos brocals petits, en los quals ha aigües cordials de pochà vàlua.

Item un pot hon ha hun poch de guingebre vert.

Item hun manill de cotonina blau pintat de pochà vàlua.

En la recambra de la dita cambra atrobam les coses següents:

Primo hun llit de tres posts, ab llurs petges e màrfegua plena de palla.

Item un traverser petit ple de ploma.

Item una spasa e broquer antich.

Item un parell de borseguins vells.

Item un sint sens teiola, de parar balesta.

Item una penitència de corall, petita.

Item tres meraixes de vidre de pochà vàlua.

Item en hun prestatge de fust atrobam dues capses de fust dolentes.

Item un cofret ferrat, ab son pany e clau, dins lo qual atrobam dues almadragues de cuiro.

En lo porxet apres la cambra atrobam ço quis seguex: [3]

Primo un tinell de fust qui sol estar a la sala, buit.

Item **una caixa de fust de alber**, ab son pany e clau, dins lo qual atrobam les coses següents:

Primo una vànova gran de obra de rossos e fulles, la cara de cotonina e lo restant de drap de li.

Item altra vànova de obra de puntes, tota de li.

Item hun cubertor blanch e blau berrat, vell.

Item un cofret ferrat ab son pany e clau, dins lo qual ha certes minudències de les dites infantes de pochà vàlua.

En **hun armari** atrobam una castanya de mig quarter ab serpellera, tres broquals grans e dues servidores, tot de vidre, una setra de vidre e dos pots de vidre.

Item un canelobre molt petit de leutó.

En la cambra qui tranfinestra en lo carrer, devant lo portal atrobam les coses següents:

Primo un lit encaixat ab sa màrfegua de canem blanch, plena de palla.

Item un traveser de cotonina ple de fluixell.

Item un parell de lensols de bri e stopa, quascun de tres telles.

Item un matalass de cànem blau, sotil.

Item una vànova petitagrosseta de bastes.

Item hun cubertor barrat blanch e de colors, folrat la sotana de cànem blau vell.

Item dos coxins ab llurs cubertes de drap de li.

Item huns cortinatges de cànem blau vells, de quatre pessas ab son cobresell.

Item una pavesina antiga daurada ab una figura de una dona.

Item una maraixa de vidre.

Item **un banchal** de dues caxes, ab lurs panys e claus, en la una de les quals atrobam ço quis seguex:

Primo un parell de lensols de quatre telles de bri e stopa, cascun oldans.

Item un lensoll petit de lit de repòs, oldà.

Item una cuberta de cuxí, brodada de ceda negra, dins la qual ha deu cubertes de cuxí, en les quals ne ha dues brodades ab botons, e dues altres brodades sens botons, e dues ab randa entigues, e quatre cordades de veta. [3v.]

Item dos lensols de betiar.

Item una tovallola brodada sens botons.

Item una tovallola randade ab botons.

En la altra caixa de dit banqual atrobam les coses següents:

Primo una vànova petita de bres, oldana.

Item tres lensolls de llit de repòs, de bri e stopa, oldans.

Item dos cadaffos de argent, de pes [*en blanc*].

Item dues copes antigues de argent, de pes [*en blanc*].

Item dues tases planes de argent, de pes [*en blanc*].

Item dues scudelles ab orelles de argent, de pes [*en blanc*].

Item un saler de argent deurat, ab un lehó, de pes [*en blanc*].

Item dues culleres de argent, de pes [*en blanc*].

Item en una banqueta al peu del dit banchal, de dues caxes, en què ha algunes menudències de les dites infantes, de pocha vàlua.

Item una caixa de noguer ab obra de tèrcia, ab son pany e clau, buida.

Item un cofre pintat de obra de València, buit, de mi dita Prexedis, donat per mon pare.

Item un mig cofre de la dita obra, buit, de mi dita Prexedis, donat per lo dit pare meu.

Item **un cofre** ab son pany e clau, de obra de pissa, vel, dins lo qual atrobam açò quis seguex:

Primo una polonda de la dita dona, vella.

Item altra polonda negra, vella.

Item una polonda de bristó, color de guonel.

Item una guonella de color de ala de corp.

Item altra guonella de drap vermell anglès, passat per grana.

Item un parell de punyets de carmesí, enbolicat ab una tovallola brodada.

Item una polanda de bristó, oldana, de na Agnès, filla maior del dit deffunt.

Item altra polanda de drap leonat, de la dita Agnès. [4]

Item una guonella de vert olivet, de la dita Agnès.

Item un parell de punyets de vallut negre, de la dita Agnès, vells.

Item hun mantonet negra, de la dita Agnès.

Item una polanda lahonada, de la dita Catarina, filla del dit deffunt.

Item una guonella de vert olivet, de la dita Catarina.

Item un parell de punyets de vellut vert, vells, de la dita Catarina.

Item hun mantonet petit de la dita Catarina.

Item una polanda leonada de la dita Johanneta, filla del dit deffunt.

Item una guonella de vert olivet.

Item un parell de punyets de vellut negra.

Item un mantonet negre.

Item una cuberta de coxí brodada de ceda negra ab alguns pedasos de poca vàlua.

Item dos perfills de marschs, de les infantes, molt sotils.

Item un cofret deurat buit.

Item un cofret ferrat, ab son pany e clau, dins lo qual ha algunes camises de mi dita Prexedis e de les dites infantes.

Item tres maraixes de vidre.

Item una làntia ab son guorniment.

En lo armari de la dita cambra atrobam algunes ampolles hon ha alguns olis de pocha vàlua.

En la recambra de la dita cambra, hon jau l'esclava, atrobam les coses següents:

Primo un llit de posts molt sotill, ab sa màrfegua plena de palla, molt vella.

Item un traverser ple de borra, molt dolent.

Item un lensoll sguinsat. [4v]

Item una vanova molt vella, sguinsada.

Item hun artibanch vermell vell, devant lo dit llit, buit.

Item sinch stormies de cuiro molt sotills, de dos coxins de cuiro [*sic*].

En una cambra pres de la dita recambra atrobam les coses següents:

- Primo hun llit de quatre posts ab sa màrfeua plena de palla.
- Item hun matalass de cànem, blau, sotill.
- Item hun traverser de fluxell.
- Item dos coxins plens de ffluxell.
- Item hun parell de lensolls de tres telles, de bri e stopa, cascun sotills.
- Item dues vànoves petites grosseres, velles.
- Item hun artibanch devant lo llit, de una caixa, en què ha tres coxins plens de fluxell.
- Item hun coffre vermell, buit, vell.
- Item hun artibanch vell, al peu del dit llit, buit.
- Item altre artibanch vell, buit.
- Item dues servidores de fust redones.
- Item un coffret ferrat, petit, vell.
- Item tres images velles de pocha vàlua.

En la sala atrobam les coses següents:

- Primo una taula largua, de fust de ciprés, ab llurs petges.
- Item un artibanch de tres caxes, vel, devant la dita taula, e la una de les quals ha alguns trossos de tovalles de pocha vàlua.
- Item dues cadires, la una plegadissa e l'altra no.
- Item hun artibanch de dues [caxes] en les quals atrobam una salsera de sall, dues ampolles de vidre de tenor de mig q^o quascuna, e un broqual blau pintat.
- Item un artibanch de una caixa, vel, en què ha pa.
- Item altre artibanch de dues caxes, vell, en què ha alguns legums.
- Item unes balanses ab alguns pesos de ferro.
- Item tres tovalloles noves sens randa, grosses. [5]
- Item quatre quanelobres de lautó, de tenir candale, hun de tenir oli.
- Item hun image de fust de nostra Dona, antich, ab portes.
- Item un torn de filar lana, e tres aspiadors.
- Item un bres de fust de infant, ab una vanoveta sotill.
- Item dues stores de peus, velles, de obra de alaquant, squinsades.
- Item una tovallola obrada, grossera.
- Item unes tovalles de stopa e dos torchaboques.
- Item una làntia ab son guarniment.
- Item una gera de coure e hun cadaf de aram.
- Item dos armaris de la dita sala, atrobam dos broquals e una ampolla, tot de vidre.
- Item en la dita sala atrobam un matalass de cànem vermell e mig blau, dolent.

En la despensa atrobam les coses següents:

- Primo dos librells de pastar, no plantats, envernissats.
- Item quatre posts e una fanyedora.
- Item dos sedasos de ceda e hun de cerra, sotils.
- Item dues tovalles de pastar sotills, e draps vells per cubrir lo pa.
- Item dues senalles de palma petites.
- Item un artibanch de una caixa de tenir farina, vell, buit.
- Item altre artibanch de una caixa hon ha algunes minudències de pocha vàlua.
- Item un tellador de fust gran.

En lo rebost dins la despensa atrobam ço quís seguex:

- Primo sis berals de vidre ab lurs serpelleres, de tenor lo hun de quatre q^o, e dos de tres q^o, e los altres de dos q^o.
- Item hun paner de dar pa a Tots Sants.
- Item hunambut.
- Item hun càvech.
- Item hun poll petit.
- Item una taula redona, petita.

Item un peu de debanadores de ferro.

Item un canelobre de ferro antich, sotil. [5v.]

Item un molí petit, de molre sal.

Item hun artibanch vell, petit, hon ha sis telladors de terra de obra de València, dues escudelles cuscasoneres, poques.

Item quatre sachs de cànem de una quartera cascun.

Item una guaveta de fust.

Item dos paners de levar pa de taula.

Item dos asts de ferro grans.

Item en una guarba atrobam dues guanivetes.

En lo porxo entrant a la cuina atrobam so quis seguex:

Primo una taula de companya, vella, de dos petges.

Item una conqua de leutó, sotill, foradada.

Item un artibanch vell, de dues caxes, sens portes.

Item una perxa e perxerons, e una caldera dolenta de cassar perdius ab lurs filats.

Item un pegès de ferro.

Item un banquet petit de post.

Item una stora de spart sotill.

Item unes beasses de lana velles.

Item una exclusiva de ferro ab lo peu de fust.

Item dos tapits vels, petits.

Item una romana petita ab son piló.

Fferramenta

En un armari atrobam les coses següents:

Primo vuit barrines, entre barrines e punyers.

Item una serra molt petita.

Item quatre limes, tres censereres e una trencada.

Item una raspa e una astaffina, un ferro de dart, hun compàs, hun motlo de rotlo, e una caldereta de coura aigo cuita.

Item un fill hon ha tornets e anells rierats.

Item set ferros de tornaguar, e tres trepans grans, hun compàs petit, tres exells petits, dues scarpres, hun martell, tres planons, hun gran e [6] dos petits, tres planons oronellats, hun martell petit, hun trau de foradar sols de matrasos.

Item en una senalla, tres scarpres, ço és, dues planes e una gubia, dos ferros de lansa vels, hun barrobí e una barrina largua, una plana de dues mans, hun dressador, una axa gran, una faus de seguar.

Item dos parells de xades, e un parell de pintes dolentes.

En la cuina atrobam les coses següents:

Primo una caldera gran.

Item una bassina gran de lautó.

Item sinch lumaners de ferro.

Item una guaveta de fust.

Item una caldera pocha.

Item vuit plats de stany e sis gresalls.

Item dos ferros de cuinar.

Item una paella ab sa giradora.

Item hun ast de fferro petit.

Item quatre plats de terra.

Item tres telledors de fust.

Item tres olles de coure, la una gran e les altres migensereres ab una cubertora de ferro.

Item una olla de terra.

Item unes greelles e una raia petita.

Item hun cossi de fer bugada.

Item hun manador de ast de ferro.
 Item un lavador de olles de ferro.
 Item dos asts de ferro petits.
 Item una caldera foradada.
 Item una olla cuscusonera.
 Item dues alfàbies de tenir aigua.
 Item dues gerres e hun cadaf, tot de terra.
 Item una concha petita de aram. [6v.]
 Item un bassí de lleutó petit.
 Item un morter de pedra ab sa mà.
 Item dos morters de terra, lo un gran, l'altre petit.
 Item hun morter de coure ab sa mà.

En lo replà de la scala atrobam en hun lanser, quatre lances ab lurs ferros.

En lo escriptori del pla de la scala atrobam les coses següents:

Primo hun calestó de ferro.
 Item hun parell de sperons.
 Item dues reioles ab dues baules de perar balesta.
 Item hun traspontí petit ab un tapit vel, squinsat, de pocha vàlua.
 Item tres banchs de fust.
 Item tres singles de sella, velles.
 Item un sint de perar balesta.
 Item hun fre genet.
 Item una spasa de una mà.
 Item una balesta e una alena ab pesadors.
 Item unes balanses grans de ferro ab sis pesals.
 Item una altra balansa poqueta ab diversos pesals.
 Item una corryola.
 Item hun dressador e hun punyal de vich sotil.
 Item dos gonyets de polige de ferro.
 Item hun broquer antich, vel.
 Item una coriola gran de ferro.
 Item una manyopa envernizada, de ferro.
 Item tres servelleres.
 Item dos mans brassos de asser.

Item un coffre de obra de pisa vel; dins atrobam ço quis seguex:

Primo una capa de drap negre, del dit deffunt.
 Item una clotxa burella, vella.
 Item hun manto negre, nou. [7]
 Item altre manto negre, vell.
 Item hun guonell vell, negre, folrat de blanquet.
 Item altre guonell negre, forrat de pell blanca.
 Item altre guonell de bristó, forrat de blanchet, vell.
 Item hun gipó de fustany senrós, ab lo collar de drap negre, vell.
 Item altre gipó de fustany, ab collar e mànegues de drap negre, vell.
 Item unes calses negres, noves, folrades de blanquet.
 Item altres calses velles, folrades de blanquet.
 Item dos berrets senàs, sotils.
 Item un manto de yamelot negre, folrat de drap negre.
 Item unes cuirases grogues, ab puntes de vellut vert.
 Item altres cuirases blanques, jenovessas, de pocha vàlua.
 Item en hun armari de fust, atrobam diverses cartes, libres e scriptures molt antigues.
 Item hun artibanch de fust ple de diverses scriptures e cartes.

Item hun caxó ab son pany e clau, de noguer, dins lo qual atrobam dues capsas e altres minudènsies, e una cuberta de coxí ab letres, tot de pocha vàlua.

Item un parell de sperons antichs.

Item hun imatge de drap en què és pintada la mort.

Item una carta de navegar ab un parell de festes.

Item un taulell de scriure, de noguer.

Item hun tinter redó ab hun segellador, e hun feristoll petit ab unes tisores e dos talanplomes.

Item dues capsas redones ab dos pesos de florins.

Item hun canelobre de leutó, de canela [*sic. ¿candela?*], trencat.

Item un caxó larg de tenir letres.

Item unes tenalles de scurar astor.

Item **en hun parestatge** atrobam hun libre de paper sisternat, ab les [7v.] cubertes vermelles, ab sinch bolles a cascuna part, intitulat *Los Evangelis*, en romans.

Item tres libres de perguamins en què es troba tota *la bribria*, en romans, lo hun dels quals és ab cubertes negres an sinch bolles, e l'altre ab cubertes verdes e senyal de sinch bolles, e l'altre ab cubertes vermelles ab sinch bolles.

Item hun libre de paper ab cubertes vermelles ab sinch bolles, appellat *Libre dels àngells*.

Item un libre de paper ab cubertes vermelles ab sinch bolles, appellat *Flor Sanctorum*.

Item un libre de paper descornat, tracta de *la faulta den Tesello*.

Item hun quern descornat principiat en la primera carta, escrit en vermelló com *lo rei Falip para de Alexandra*.

Item hun libre petit de perguamins ab cubertes verdes appellat *madari*

Item hun libret petit de paper, sisternat de perguamí, appellat *Offici del fas*, principiat en la primera carta *Salvum me fac Deus*.

Item hun libret de paper hon ha diverses oracions petites.

Item altra libret de paper qui tracta de *confessió*.

Item sinch querns de pergami, scrit de letra grossa, de *Offici de Iglesia*.

Item sis querns, sisternats de perguamí, a paper, appellat *Les Epístoles de Sent Pau*.

Item unes *Ores*, de perguamí, ab tanquador de argent, ab cubertes de cervís.

Item hun libre vel, de paber [*sic*], ab cubertes de perguamí, tractant *Dels articles*.

Item un libre de paper, ab cubertes de cuyro vermell, tractant *Del girament de la luna*.

Item un libre de paper, ab cubertes verdes, tractant *dels de Aragó e de la pressa de Malorcha*.

Item hun libre de paper, ab cubertes de perguamí, ab lo tancador de albadiny vermella, de quatre querns, nombrat de la primera carta fins a la darrera qui són escrites Liiij, e les restants cartes són blanques no nombrades, lo qual tracta de *la heretat del honor en Joan Sunyer*, pare del dit deffunt. [8]

Item un libre de paper, ab cubertes de perguamí, intitulat en la primera carta, *En nom de ntre. Senyora, libre de mi dona Magdalena muler den Francí Lodrigo q^e*.⁸²

Item hun libre de paper, ab cubertes de perguamí, intitulat en la cuberta, *libre de comtes de la dita dona Magdalena*.

Item atrobam en la dita heretat hun leut de pescar, lo qual és a la dresana ab tota sa exàrcia, abre e rems.

Item atrobam en lo dit escriptori unas velles de canem del dit leut.

En lo corral atrobam les coses següents:

Primo hun poal de aram petit ...per pohar aiguo del pou.

Item en lo stable atrobam hun asse de pel castany ab son bast.

Item hun banch de fust.

En la entrada atrobam un banch larg ab ses petges.

Item una làntia ab son guorniment.

En la cambra dels catius, après lo corall, atrobam ço quis seguex:

Primo tres argues de fusta velles e antigues, buides.

Item una taula streta folrada de cànem blau.

Item unn canyís de verguar lana.

En una botiga apres la cambra atrobam les coses següents:

Primo dotze geres olieres buides, velles, de les quals ne ha quatre són senseres e les altres feses e trenquades.

Item deu cairats de fusta vermella e blancha, vells.

En lo seller atrobam ço quis seguex:

Primo una alfàbia petita envernissada, de tenir oli, buida.

Item dues alfàbies grans trecades, per tenir forment.

Item un cossi petit. [8v.]

Item dos cubells de fust.

Item una bota de mena deffonada a lo hun cap.

Item una mige bota defonada.

Item una alfàbia petita oliera, buida.

Item dos carratels vels ab cercolls.

Item hun caratell ab quatre congrenys.

En una botigua prop la porta forana atrobam ço quis seguex:

Primo tres alfàbies grans de tenir forment, en les quals ha entorn quatre q^o de forment.

Item una stora de palma redona, sguinsada.

Item hun dayll de fferro.

Item mige q^o e una barcella, tot de fust.

Item hun carratell vell, buit.

Item una bota de mena, dolenta.

Item un leva cap de ferro.

Item un martinet dolent, de parar balesta.

Item hun canelobre de ferro, dolent.

Item una alfabieta verda, dins la qual atrobam dues q^o de forment.

Item atrobam en la dita heretat **un sclau**, de natió de turchs, apellat Valim, de edat de XXXV anys, o aquens entorn.

Item atrobam una sclava, de natió de rosos, apellada Marguarida, de edat de XXXV anys, o aquens entorn.

Item atrobam una borda nutriguada de casa, filla de la dita Marguarida sclava, apellada Miquela, de edat de dotze anys, o aquens entorn.

Item atrobam un bord, fill de la dita Marguarida, nutriguat de casa apellat Raffell, de edat de set anys, o aquens entorn.

Item atrobam en la dita heretat hun segell dor de pes [en blanc].

Mes avant, continuant lo dit inventari, atrobam **en lo desus [9] dit scriptori** hun libre en paper, ab les cubertes de perguamí, ab sivella e corretga, de vuit querns nombrats de la primera carta fins en la CXV cartes, e lo restant en paper blanch, e en lo qual libre són continuats los censals per deu e derg, los quals lo dit deffunt rebia axí dels seus propis com per lo adot de mi dita Prexedis, e lo qual libre comensa en la primera carta, *En nom de nostre Senyor Déu, sia...*

Primerament es continuat fer a la dita heretat en Johan Mestra de la parròquia de Alaró, cascun any en la festa de Nadal, deu liures per la sua Alcharia.

Item fa de cens N'Antelm Sentjust de la parròquia de Calvià, a la festa de Sent Miquel, quatorza liures, per consignació de 20 liures que moss. Blay de Tagamanent féu al dit deffunt per la Alcharia de Calvià, la qual li vené lo dit deffunt.

Item fa de cens en Bernat Vicens de la parròquia de Calvià, en la festa de Sent Miquel, trenta e sis liures per la sobre dita rahó de moss. Blay Tagamanent.

Item fan de cens N'Arnau Burguet e sos frases, deu quarteres de forment, cascun any, a la festa de Sent Pere e Sent Faliu, de les quals X qres. na consignà sobre en Jordi Fioll de Muro tres qres., e sobre N'Anthoni Puigderós de la parròquia de Lucmaior quatre qres., e sobre N'Anthoni Bastard de Benisalem tres qres., de les quals consignacions lo dit defunt no ha rebudes sino que lo dit Arnau Burguet lo paguà complidament fins lo dia que morí, salvo emperò dues qres. que restaven. [9v.]

Item fa mss. Pere Steva, prevere de la parròquia de Sineu, cascun any, en la festa de Sent Pere e Sent Feliu, dues quarteres e mitge de forment.

Item fa de cens en Barthomeu Gelabert del loch de Biniali, una liura e quinze sous, cascun any, a la festa de St. Pere e St. Feliu per una sort de terra.

Item fa de cens en Johan Fioll de Consell, o son hereu, cascun any, en la festa de St. P. e St. F. una liura e sinch sous per una sort de terra.

Item fa de cens en Pere Font de la parròquia de Incha, en la festa de Sent Johan de juny, vint e dos sous e sis, per hun tros de terra; de les una liura dos sous e sis dins., lo dit deffunt consignà als frases menors de Incha setze sous, per què resta a la dita heretat sis sous e sis dins. cens.

Item fa de cens N'Andreu Monistroll de la parròquia de Selva, e sa muller, ara emperò estant en Incha, cascun any en la festa de Sent Johan de juny, vint sous.

Item fa de cens en Bernat Coll de la parròquia de Alcúdia, en la festa de Sent Pere i Sent Faliu, una quartera de forment.

Item fa N'Arnau Coll de la parròquia de Alcúdia, cascun any, en la festa de Pasco, cinch sous.

Item fa de cens en Johan Rosselló, o en Pere Prats possehidor de la heretat del dit Johan Rosselló, onze sous cascun any, en la festa de Pascho.

Item fa de cens en Johan Forner, cascun any, a la festa de Pascho, tretze sous. [10]

Item fa de cens en Pere Bausà, cascun any, a la dita festa, dotze sous e sis diners.

Item fa de cens en Bathomeu Palau, o son hereu, cascun any, en la dita festa de Pascha, dos sous e sis drs.

Item fa de cens en Pere Masseguer, en la dita festa de Pascha, tres sous e mig.

Item fa de cens en Jaume Cenra del loch de Lozeta, cascun any, en la festa de Pascha, tres sous e tres drs.

Item fa de cens en Guillem Planes, en la dita festa, cascun any, dotze sous e sis drs.

Item fa de cens en N'Anthoni Coll de la parròquia de Incha, a la festa de Pasca, vint e cinc sous.

Item fa de cens en Jacme Loner de la parròquia de Incha, cascun any, en la festa de Pascha, deu liures.

Item fa de cens en Barthomeu Palau, o son hereu, cascun any, en la festa de Pascha, per certa sort de terra de Ayamans, vint sous.

Item fa de cens en Guillem Planes del loch de Ayamans, cascun any, en la festa de Pascha, per certes sorts de terra e alberch posseex en lo dit loch, tres lls. dos sous e sis drs.

Item fa de cens en Guabriell Sabater, e ara moss. Johan Fuster, per una Alcharia apellada les Jovades, cascun any, en la festa de Nadal, quinze liures, de les quals lo dit moss. Fuster ne ha remudes al dit deffunt set lls. i mige, per què na resten set liures deu sous. [10v.]

Item fa de cens en Pere Bonet de la parroquia de Benisalem, cascun any, en la festa de Nadal, nou liures, per una Alcharia que posseex a Alaró.

Item fa de cens N'Anthoni Gelabert, o ara en Pere Frau, de la parròquia de Alaró, cascun any, en la festa de Sent Pere e Sent Faliu, dues qres. de forment.

Item fa de cens lo dit Pere Frau, cascun any, en la festa de Nadal, per la sua Alcharia, deu lls.

Item fa de cens lonor en Miquell Muntanyans ciudadà, o sos hereus, cascun any, en la festa de Scta. Maria, vuit sous.

Item fa de cens lo offici dels paraires, cascun any, en la festa de Sent Miquell, dotze liures, per lo alberch.

Item fa per lo adot per mi, dita Prexedis, al dit deffunt, constituït segons apar ab lo dit spoli fet e fermat en poder del not. deval scrit, sots a vint e vuit de julioll any Mil CCCC L hu, en Baltasar Claret ciudadà de Mca., per hun seu alberch, quatre liures e sinch sous, cascun any, en la festa de Nadall.

Item fa d'altra part lo dit Baltasar Claret, per la dita constitució de dot, cascun any, en la festa de Sent Miquel, altres quatre liures e sinch sous, per lo dit alberch.

Item fa de cens per la dita constitució de dot, en Jacme Darenys paraire de Mca., cascun any, en la festa de ntra. Dona de agost, dotze sous.

Item fa per la dita constitució, en Pere Marí sparter de Mca., per lo seu alberch, vint e quatre sous, cascun any, pagadors en la festa de Sent Miquel. [11]

Item fa de cens en Joan Truyoll, per la dita constitució, sinch lls. cascun any, pagadores en la festa de Pascha, per hun alberch.

Item fa de cens per la dita constitució, la muller den Jordi Armengoll paraire de Mca., per un seu alberch, dues lls. e vuit sous cascun any, pagadores a la festa de Sent Miquel.

Item fa de cens per la dita constitució, moss. Salvador Arbona prevere, per hun alberch, cascun any en la festa de Pascha, dues lls. 10 ss.

Item fa de cens per la dita constitució, en Pere Jover paraire, per huns molins drapers, a la festa de Nadall, cascun any pagadores, quatre liures.

Item fa de cens per la dita constitució, en Guabriell Riusech sastre, per hun seu alberch, cascun any pagadores a la festa de ntra. Dona de març, quatre liures tres sous.

Item fa de cens per la dita constitució, en [en blanc] Ribes de Ciutat, per hun alberch, cascun any pagadores en la festa de Nadal, quatre liures dos sous.

Item fa de cens per la dita constitució del dot, en Francí Vellariolla, per hun alberch, cascun any pagadores en la festa de Sent Johan de juny, set liures e dotze sous.

Item fa de cens per la dita constitució de dot, N'Arnau Busquet, quatre liures cascun any, pagadores en la festa de Tots Sants, lo qual censall no és continuat en lo dit libre.

Deutes

Item atrobam que Johan Obrador de la parròquia de Incha deu a la dita heretat set liures, restants de aquelles cent e deu liures per les quals lo dit deffunt havia venut hun catiu de natió de turchs. [11v.]

Més avant atrobam en la dita heretat **la illa de la draguonera**, en la parròquia de Andrag scituada, la qual és tinguda a cens de setze sous cascun any, pagadors als Senyor bisbe de Barchinona, e sots alou de aquell, e la qual comprà lo dit deffunt del honor Guaspar Çafortesa e de la dona Maria sa muller, segons appar per acta feta en poder [en blanc].

Postmodum vero die, continuando inventarium, invenimus res et bona sequentia, que **in dicta parochia de Andragio**⁸³ fuerunt inventa:

Primo un perell de lensolls oldans, de quatre telles cascun.

Item una vànova prima, sotill.

Item una flasada de borra.

Item unes stovalles de tinell, oldanes.

Item quatre torchaboques, oldans.

Item unes tovalles de stopa, de taula largua.

Item hun plat de stany.

Item una taula petita.

Item una destral grossa.

Item dos telladors de fust.

Item una olla de coure.

Item una olla cuscusonera.

Item un calderó poquet.

Item una granera de fust, dues scudelles de terra, dos cadaffos de vidre, hun lumaner, hun canelobra, hun scarppe, dues olles de terra, dos cadaffos e dues gerres de terra, e altres minudènces de pochà vàlua, les quals són estades venudes en la parròquia de Andrag per xxiii ss. vi, segons en lo encant de la dita heretat serà contengut.

Hec et non alia bona invenimus stare in predicta hereditate que ad [12] nostram devenerunt notitiam. Protestamur tamen quod si plura bona seu jura dicte hereditati pertinentia deinde invenerimus, id totum quid quid et quod tum fuerit, mox in presenti inventario scribi et reponi faciemus. Omni fraude, malignitate, et collusione cessantibus penitus et exclusis. Sub bonorum meorum presentium et futurorum omnium ubique obligatione. Quod est actum in Civitate Maj. die quintadecima mensis novembris anno a nativitate Dni. millesimo CCCC sexagesimo tertio. Sig+num Guabrielis Martini et Praxedis uxoris dicti ven. Nicolai Sunyer q^o, predictorum, qui hec, dictis nominibus, laudamus et firmamus.

Testes huius rei sunt Melcior Moya, barbitonsor, Petrus Mari, sartor, et Bartholomeus Canaves scriptor Maj., in quorum presentia dicta ven. domina Praxedis, uxor dicti ven. Nicolai Sunyer q^o, firmavit. Desunt vero dte. ven. Guabrielis Martini, qui predicta firmavit die vicessima mensis et anni predictorum. Fuerunt testes dictus Bartholomeus Canaves et Petrus Sportell scriptores Majoricarum.

RESUM

D'una notable documentació custodiada a l'arxiu del monestir de santa Elisabet de monges jerònimes, pertanyent a cinc generacions de la família dels mercaders Sunyer, que van del s. XIV al s. XVI, es transcriuen dos inventaris, un de Berenguer Sunyer (1376) i l'altre de Nicolau Sunyer (1463). La documentació fou portada al monestir per sor Maria Sunyera, últim membre d'una rama d'aquesta família, que va ser durant 55 anys propietària de l'illa de Sa Dragonera. Sobre tota la parentela, s'ofereix la informació continguda en la documentació restant.

ABSTRACT

Two inventories, one of Berenguer Sunyer (1376) and the other of Nicolau Sunyer (1463) are transcribed out of a noteworthy documentation which was kept in the archives of Saint Elisabet monastery for nuns of the order of Saint Jerome, and belonged to five generations of the merchants family of Sunyer from the XIV to the XVI century. The documentation was brought to the monastery by Sister Maria Sunyera, last member of that family branch who were owners of Dragonera Isle for 55 years. The remaining documentation offers information on all the family relations.